

architectuur 2.0

THE DESTINY OF ARCHITECTURE
SYMPOSIUM • 9 NOV 2007 • DE DOELEN • ROTTERDAM

Het komt niet vaak voor dat je zoveel kennis, talent en ambitie bij elkaar krijgt voor het bespreken van de toekomst van de architectuur. Op vrijdag 9 november 2007 is het echter zover. Wiel Arets, Ben van Berkel, Francine Houben, Rem Koolhaas, Winy Maas en Willem Jan Neutelings zullen zich uitspreken over die toekomst, als iets dat onvermijdelijk is, als consequentie van hedendaagse ontwikkelingen; of juist als iets dat mogelijk is, als kans die nu gegrepen moet worden.

Op het eerste gezicht lijkt dit onderscheid tussen analyse en manifest, een kwestie van karakter. Je kunt nu eenmaal de opgave van morgen als een niet tegen te spreken macht opvatten, als een vraag waar de architectuur nu eenmaal op moet reageren. En je kunt ook altijd blijven hameren op de speelruimte van het vak architectuur zelf om meer te doen dan alleen maar antwoorden geven. Vaak zijn de posities die ingenomen worden ongeveer tussen deze twee uitersten te vinden.

Maar op 9 november hebben we met meer te maken dan met het eeuwige onderscheid tussen realisme en idealen. Er is een context aan de orde die niet zozeer om een bepaalde houding vraagt, maar vooral om goede ideeën. Laat ik die context in drie stappen doornemen:

1. ROTTERDAM

We spreken elkaar in Rotterdam. De stad heeft dit jaar uitgeroepen als architectuurjaar. "Rotterdam 2007 City of Architecture". En niet alleen 2007 staat in het teken van de architectuur. In de Stadsvisie die Rotterdam dit jaar heeft gepubliceerd, met daarin een perspectief op Rotterdam voor tenminste het komende decennium, wordt de architectuur expliciet als speerpunt naar voren gebracht. De stad was goed voor architectuur, en hoopt het dus de komende jaren wederom te zijn. Maar zijn daarvoor wel de voorwaarden aanwezig? Is het genoeg om bijzondere projecten uit te lichten, als icoon, als landmark? Is het bouwen van bijzondere gebouwen hetzelfde als het goed organiseren van de ruimte? En biedt de stad wel genoeg inspiratie voor nieuwe grootse ontwerpen? Kan Rotterdam naast een City of Architecture wederom een City for Architecture zijn?

2. GENERATIE

We spreken met zes architecten voor wie succes geen geheim meer is. Behalve dat alle sprekers een innige band hebben met Rotterdam, zijn ze ook allen internationaal uiterst succesvol. Ze overspannen met zijn zessen een generatie in Nederland, die misschien meer erkenning, een grotere opdrachtenportefeuille en meer bekendheid heeft gekregen dan ooit enige generatie er voor en voorlopig ook zeker erna. Je zou kunnen zeggen dat zij vanwege dit succes een sleutel in handen hebben tot het vermogen van de

architectuur dat zij op de juiste momenten hebben weten aan te spreken.
Maar welk vermogen is dat eigenlijk?

3. ARCHITECTUUR 2.0

Het is zo langzamerhand een vaststaand gegeven dat de architect niet meer dezelfde positie heeft in het bouwproces als voorheen. Diverse krachten, veel sterker dan welk talent of genie ook, werken in op het werk van de architect. Financieringsmodellen, eigendomsverhoudingen, globalisering, nieuwe media, juridisering, specialisatie, noem maar op. Het gaat hard en het houdt niet op. Maar hoezeer ook de architect te maken heeft met deze voorwaarden, het laat de positie van de architectuur als belangrijk medium van onze cultuur intact. Rotterdam bewijst het. De stad gaat misschien niet altijd even voorkomend met architecten om, maar de architectuur in het algemeen staat zoals gezegd op een voetstuk. En ook deze generatie bewijst dat je succes kan hebben niet alleen met literatuur, film of muziek als cultuurmedium, maar ook met architectuur.

De vraag is dus: is het lot van de architect nog ondubbelzinnig verbonden met het lot van de architectuur? Is architectuur 2.0 wel het werk van architecten?

Men neme dus een stad die er weer in gelooft (maar die niet zonder andere steden kan). Een groep sprekers die altijd al niet anders heeft gedaan (maar uitgedaagd door diverse aanstormende talenten). En we stellen ons de vraag, What is:

The Destiny of Architecture?

Uw moderator:

Ole Bouman
14 September, 2007